

Жулім М. С.

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Тусова Н. О.

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Науковий керівник: канд. екон. наук **Мельник О. І.**

Миколаївський національний аграрний університет

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ У КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Будь-яка діяльність людини чи суб'єкта господарювання безпосередньо пов'язана з непередбачуваними подіями, що можуть виникати в процесі їх діяльності та призводити до збитків. Крім цього, вони мають постійно робити вибір при прийнятті певних рішень щодо своєї діяльності за умов неповної інформації, що також може призводити до збитків або недоотриманих вигод. Усе вище зазначене пов'язане з ризиками та актуалізує питання управління ними.

У страховій практиці процес управління ризиками визначається як «ризик-менеджмент», тобто сукупність послідовних заходів антикризової діяльності, застосування яких має комплексний, системний характер і базується на застосуванні стандартних прийомів управління ризиком. Ризик-менеджмент вважається найбільш ефективною системою управління ризиками, яка охоплює три послідовні етапи: аналіз ризику; контроль за ризиком; фінансування ризику [1].

Проблемні питання управління ризиками діяльності у фінансовому підприємстві досліджували такі вчені як: О. Колотило, В. Нечипоренко, Т. Ротова, А. Баранов та інші. Однак на сьогодні питання управління ризиками діяльності страхових компаній у контексті економічної безпеки не знайшло повного відображення у працях науковців і практиків зі страхової справи та залишається вкрай актуальним.

Страхова компанія має постійно стежити за зміною ризику в тих чи інших галузях, вести відповідний статистичний облік, аналізувати й обробляти інформацію. З цією метою страхові компанії використовують систему управління ризиками, яка містить низку різноманітних заходів організаційно-фінансового характеру, що дозволяє певною мірою передбачити їхні наслідки та розмір збитку, який потрібно відшкодувати.

Процес управління ризиками складається з трьох прийомів [2]:

- 1) ідентифікації – представляє собою систематичне виявлення та вивчення ризиків, які характерні для конкретного виду діяльності;
- 2) оцінювання – зводиться до визначення ступеня його ймовірності та розмірів потенційного збитку;
- 3) контроль – призначений для часткового або повного усунення ризиків.

Найефективнішим та найважчим способом контролю за ризиками є їх уникнення. Ефективність цього способу полягає в тому, що фактично уникаючи ризикових подій, можна звести ймовірність реалізації ризику до нуля [3].

На практиці здійснити такі заходи дуже важко, оскільки для цього компанії потрібно відмовитися від ризикових видів діяльності на користь безризикових. Складність полягає у безперспективності пошуку безризикової діяльності та відповідно свідомої відмови від отримання економічної вигоди. Цей спосіб можна використовувати частково, уникаючи лише окремих більш ризикових операцій на користь альтернативних (якщо вони є) менш ризикових.

Однак жоден, навіть найкращим чином організований процес не може протистояти певним видам ризиків у випадку їх настання. Ця ситуація негативно впливає на загальний рівень платоспроможності та фінансової безпеки страхових компаній.

Діяльність страхових компаній істотно відрізняється від інших видів підприємницької діяльності. Основною відмінністю страхового бізнесу, є прагнення страхової компанії приймати на себе ризики різних суб'єктів господарювання. При цьому найбільш важливим аспектом ведення страхового бізнесу є здатність компанії об'єктивно оцінювати і керувати ризиками.

Страховий сектор є невід'ємною частиною економіки й соціальної політики будь-якої держави [4]. З одного боку, страхування є своєрідним барометром економіки, за показниками якого можна зробити висновок про її поточний стан, основні процеси й напрями розвитку. З іншого боку, страхування є ефективним інструментом держави щодо проведення економічної та соціальної політики. Тому досить важливим постає питання розвитку страхового ринку України, удосконалення механізму його функціонування, а саме – сприяння розвитку страхових компаній та формування ефективного конкурентного середовища.

Таким чином, ризики будь-яких видів підлягають управлінню, що дозволяє певною мірою передбачити їхні наслідки, а відтак – і фінансові витрати для відшкодування збитків. Варто зауважити, що на практиці сучасні системи управління ризиками є досить високовартісними і тому ініціативи щодо впровадження зазначених систем спостерігаються тільки в окремих випадках.

Список використаних джерел:

1. Колотило О. Д. Проблеми моніторингу ризику в умовах вітчизняного ринку страхування / О. Д. Колотило // Фінанси України. – 2004. – №10. – С. 135–138.
2. Нечипоренко В. Страховий ринок потребує структурних реформ / В. Нечипоренко // Страхова справа. – 2010. – №1. – С. 10–14.
3. Ротова Т. Методичні підходи до аналізу фінансової надійності і платоспроможності страхових компаній // Регіональна економіка. – 2014. – № 4. – С. 76–82.
4. Баранов А. Л. Страхові організації в системі управління ризиками / А. Л. Баранов // Страхова справа. – 2015. – №1. – С. 90–91.